

5-MINUTENVERSIE

Samenwerking in Flevoland onder de nieuwe Omgevingswet

Gezamenlijk, democratisch en tijdig reageren op vergunningaanvragen

Aanleiding

Met de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024 gaat er het nodige veranderen in wetgeving, beleid, taken, bevoegdheden en beslistermijnen op het gebied van de fysieke leefomgeving. Vanwege deze veranderingen voor de samenwerking tussen de decentrale bestuursorganen gemeente, provincie en waterschap, werken de rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad en Noordoostpolder, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland samen in dit onderzoek.

Vraagstelling

Onder de nieuwe Omgevingswet is er integrale afweging en besluitvorming nodig over omgevingsvergunningen. Wij willen met dit onderzoek achterhalen of de Flevolandse overheden genoeg doen om te waarborgen dat de democratische besluitvorming over vergunningaanvragen binnen de daarvoor gestelde termijnen gaat verlopen, ondanks mogelijke botsende belangen tussen de overheden. Daarnaast onderzoeken we de controlerende en kaderstellende

rol van de (volks)vertegenwoordigende gremia van de drie bestuurslagen: de gemeenteraad, de Provinciale Staten respectievelijk de Algemene Vergadering. De onderzoeksvragen zijn als volgt:

1. Liggen de onderzochte gemeenten, de provincie en het waterschap op schema met hun voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet?
2. Welke knelpunten rond gezamenlijke beleidskeuzes en samenwerking tussen de overheden in Flevoland zitten uitvoering van de Omgevingswet in de weg en wat is er nodig om die op te lossen?
3. Welke formele en informele afspraken hebben de overheden in Flevoland met elkaar gemaakt over de afhandeling van complexe interbestuurlijke vraagstukken? Wat gebeurt er als er verschil van inzicht is op interbestuurlijk niveau, oftewel: waar zit de doorzettingsmacht?
4. Zijn de gemeenteraden, Provinciale Staten en de Algemene Vergadering in Flevoland klaar om hun kaderstellende en controlerende taken te vervullen overeenkomstig de bedoeling van de Omgevingswet?
5. Wat is de betrokkenheid van gemeenteraden, de Provinciale Staten en de Algemene Vergadering bij de Omgevingswet? Zijn ze op de hoogte van wat de wet allemaal met zich meebrengt?
6. Werken de (volks)vertegenwoordigende gremia in Flevoland goed met elkaar samen ter voorbereiding op hun nieuwe rol onder de Omgevingswet?

Conclusies en aanbevelingen

Wanneer de nieuwe Omgevingswet in werking treedt, wordt van alle overheden in Flevoland verwacht dat ze op tijd reageren op vergunningaanvragen, op basis van democratisch bekrachtigde besluitvorming. Ambtenaren, politici en bestuurders in de verschillende overheidslagen hebben de afgelopen jaren al diverse voorbereidingen getroffen. Maar er is nog het nodige werk te verzetten om de afstemming tussen de overheden te verbeteren. Die afstemming is van belang voor een adequate afhandeling van de complexe interbestuurlijke vraagstukken die zich onvermijdelijk gaan aandienen. De conclusies luiden als volgt:

1. De overheden in Flevoland hebben veel werk verzet om de eigen organisatie voor te bereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
2. De op samenwerking gerichte cultuur in Flevoland vormt een goede basis voor de aanpak van interbestuurlijke vraagstukken.
3. De overheden in Flevoland beseffen dat samenwerking nodig is, maar hebben niettemin behoefte aan autonomie en behoud van zeggenschap bij de beoordeling van vergunningaanvragen.
4. De regionale afstemming op ambtelijk en bestuurlijk niveau is in Flevoland nog niet ingebed in een formele samenwerkingsstructuur. De uitkomsten van de huidige samenwerking worden niet structureel gedeeld met de (volks)vertegenwoordigende gremia.
5. De verschillende (volks)vertegenwoordigingen binnen de Flevolandse regio staan niet structureel met elkaar in verbinding.

Flevoland staat voor grote opgaven op het gebied van onder meer de woningbouw, de inrichting van het landelijk gebied, de verbetering van de bereikbaarheid, de transitie naar een toekomstbestendig energiesysteem en de totstandkoming van een circulaire economie. Om onder de Omgevingswet de complexe interbestuurlijke vraagstukken rond deze en andere opgaven in het vereiste tempo en met de benodigde democratische transparantie gezamenlijk te kunnen oplossen, zal bij de verschillende overheidslagen de focus op het eigen beleid en de eigen regels moeten worden verlegd naar gezamenlijke sturing op basis van onderlinge afstemming van beleidskeuzes en -beslissingen. Met onderstaande aanbevelingen willen wij de drie decentrale overheidslagen in Flevoland concrete handvatten aanreiken om het werken als één overheid conform de bedoeling van de Omgevingswet gestalte te geven.

1. Ontwikkel een gedeelde sturingsfilosofie voor de overheden in Flevoland, aan de hand van de opgaven waar de regio voor staat.
2. Faciliteer structurele afstemming tussen de Flevolandse (volks)vertegenwoordigers.
3. Zorg voor regie op de regionale werkafspraken over toetsing van vergunningaanvragen.
4. Maak heldere afspraken over crisisbeheersing rond interbestuurlijke vraagstukken, met aandacht voor de risico's die spelen bij de inzet van de instrumenten 'advies' en 'advies met instemming'.

Meer informatie

Het volledige onderzoeksrapport inclusief nadere toelichtingen op de conclusies en aanbevelingen is te vinden op de websites van de deelnemende rekenkamer(commissie)s. Voor verdiepende vragen kun u de vertegenwoordiger van uw rekenkamer(commissie) benaderen:

- **Gemeente Almere, Scott Douglas**, directeur Rekenkamer Almere, via gemeente Almere tel. 14036 of rekenkamer@almere.nl
- **Gemeente Dronten, Jamilja van der Meulen**, voorzitter Rekenkamer Dronten, via gemeente Dronten tel. 140321 of rekenkamer@dronten.nl
- **Gemeente Lelystad, Robert Douma**, voorzitter Rekenkamer Lelystad, via gemeente Lelystad tel. 140320 of rje.douma@lelystad.nl
- **Gemeente Noordoostpolder, Joris van Enst**, voorzitter Rekenkamercommissie Noordoostpolder via gemeente Noordoostpolder tel. 0527 633911 of rekenkamer@noordoostpolder.nl
- **Provincie Flevoland en Waterschap Zuiderzeeland, Ans Hoenderdos**, bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer, tel. 020 58 18 585 of info@randstedelijke-rekenkamer.nl